

Handläggare
Carin Nyh
Telefon: 08-50824018

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2024-05-23

Motion om svenskspråkiga demens- och somatiska äldreboenden

Svar på remiss

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen Motion om svenskspråkiga demens- och somatiska äldreboenden.

Sammanfattning

Skärholmens stadsdelsnämnd har mottagit en remiss av motion från Sverigedemokraterna; ”Motion om svenskspråkiga demens- och somatiska äldreboenden”. Motionären menar att det i äldreomsorgen finns personer med begränsade svenskkunskaper eftersom motionären menar att yrket som ”vårdare” är en inkörsport i arbetslivet för nyanlända. Mot bakgrund av det föreslår motionären att:

- Kommunfullmäktige ges i uppdrag att inrätta somatiska- och demensboenden med svenska språket och kulturen som profilineering.

Förvaltningen har till sitt svar på denna remiss valt att använda sig av den uppdragsbeskrivning som finns för äldreboenden i Stockholms stad, både för somatiska boenden och demensboenden. Kraven som ställs i uppdragsbeskrivningen berör hur verksamheten ska utföras, exempelvis att årtider, helger, helgdagar och traditioner uppmärksammas och firas. Kraven rör vidare kompetens där det bland annat fastställs att personal ska ha utbildning på undersköteskenivå samt behärska svenska i tal och skrift. Mot bakgrund av ovanstående gör förvaltningen bedömningen att behovet av svenskspråkiga demens- och somatiska boenden inte finns i stadsdelen, då svenska språket och den svenska kulturen är den norm som äldreomsorgens uppdragsbeskrivning utgår från.

Bakgrund

Skärholmens stadsdelsnämnd har mottagit en remiss av motion lagd i KS av Sverigedemokraterna; ”Motion om svenskspråkiga demens- och somatiska äldreboenden”.

Ärendet

I sin motion framför motionären vikten av kommunikation mellan medarbetare och den äldre samt till närstående. Motionären framför att det inom ramen för den valfrihet som finns ges möjlighet att välja äldreboende med en specifik språk- och kulturprofil som exempelvis spansktalande La Casa. Motionären anför vidare att detta val inte är möjligt för svenskspråkiga äldre då äldre enligt motionären har svårt att göra sig förstådda för personer med begränsade svenskkunskaper. Motionären menar att det finns i äldreomsorgen personer med begränsade svenskkunskaper eftersom motionären menar att yrket som ”vårdare” är en inkörsport i arbetslivet för nyanlända. Mot bakgrund av det föreslår motionären att:

- Kommunfullmäktige ges i uppdrag att inrätta somatiska- och demensboenden med svenska språket och kulturen som profilineering.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på avdelningen för stöd och service.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen har till sitt svar på denna remiss valt att använda sig av den uppdragsbeskrivning som finns för äldreboenden i Stockholms stad, både för somatiska boenden och demensboenden. Kraven som ställs i uppdragsbeskrivningen ligger till grund för upphandling, tilldelning och uppföljning av stadens särskilda boenden för äldre.

Uppdragsbeskrivningen ställer krav på att utföraren bedriver sin verksamhet i enlighet med de mål och riktlinjer som följer av de tillämpliga lagrummen (socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen, lag om patientsäkerhet, patientdatalagen, patientlagen, offentlighets- och sekretesslagen, arbetsmiljölagen samt alla andra vid varje tillfälle tillämpliga lagar och förordningar).

I uppdragsbeskrivningen framhålls att den äldre som bor på ett särskilt boende ska erbjudas en verksamhet där årstider, helger, helgdagar, traditioner och personliga bemerkelsedagar uppmärksammas och firas. Det ställs vidare krav på att utföraren ska tillgodose den äldres behov av daglig fysisk, psykisk, social, kulturell och andlig stimulans efter var och ens förutsättningar och behov. Utföraren ska också enligt uppdragsbeskrivningen sträva efter att de enskilda ska känna gemenskap och uppleva sin dag som

meningsfull utifrån behov och förutsättningar. I boendet ska det även finnas gemensamma lokaler för måltider, kulturinslag och andra sociala aktiviteter. Gällande mat och måltider ska alla utförare av äldreomsorg följa stadens policy för mat och måltider. I uppdragsbeskrivningen framhålls att matsedeln ska vara variationsrik och säsonganpassad, där även högtidsdagar lyfts fram samt att mat, måltider och dryck ska vara individuellt anpassade och utgå från den enskildes behov och hänsyn tas utifrån medicinska, etiska, kulturella och religiösa skäl.

I uppdragsbeskrivningen ställs ett antal krav på kompetens. Alla utförare av äldreomsorg i staden ska tillse att verksamheten är bemannad dygnet runt årets alla dagar med sådan kompetens och med sådan personalstyrka att de äldre alltid tillförsäkras nödvändig tillsyn och säkerhet såväl beträffande hälso- och sjukvård som personlig omvårdnad.

Vidare ställs det krav på att all omvårdnadspersonal ska ha yrkesförberedande utbildning från vård- och omsorgsprogrammet eller 1500 poäng utifrån nationella yrkespaketet för undersköterskor vård och omsorg. Äldre utbildningar som undersköterska exempelvis från vårdlinjen, social servicelinje eller omvårdnadsprogrammet godkänns. Personalen ska behärska svenska i tal och skrift motsvarande svenska 1 eller svenska som andra språk 1 100 gymnasiepoäng. I svenska 1 ingår bland annat muntlig presentation, att kunna skriva och analysera text samt att känna till språkliga variationer som exempelvis dialekter samt litteraturhistoria.

Stockholms stads uppdragsbeskrivning innehåller också flera delar som syftar till att säkerställa att alla, oavsett kön, könsidentitet, etnicitet, sexuell läggning, religion och funktionsnedsättning, får vård och omsorg på lika villkor.

Staden genomför olika typer av uppföljningar och kontroller såsom uppföljningar på individnivå, verksamhetsuppföljningar, inspektioner, observationer, brukarundersökningar, administrativa och ekonomiska uppföljningar, uppföljning av synpunkter och klagomål, olika stickprovskontroller, kvalitetsobservationer och vid behov fördjupande uppföljningar/särskilda granskningar.

Mot bakgrund av ovanstående gör förvaltningen bedömningen att behovet av svenskspråkiga demens- och somatiska boenden inte finns i stadsdelen, då svenska språket och den svenska kulturen är den norm som äldreomsorgens uppdragsbeskrivning utgår från.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen bedömer att remissen inte har någon nämnvärd påverkan på jämställdhet.

Lisa Kinnari
Stadsdelsdirektör
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Andreas Thorstensson
Avdelningschef
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remiss av motion om svenskspråkiga demens- och somatiska boenden
2. Motion om svenskspråkiga demens- och somatiska boenden

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lisa Kinnari, Stadsdelsdirektör	2024-05-09
Andreas Thorstensson, Ansvarig	2024-05-08